

NOKUTs tilsynsrapporter

Mastergradsstudium i spesialpedagogikk

Høgskulen i Sogn og Fjordane

Juni 2016

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved lærestedene. Dette gjør vi blant annet gjennom å akkreditere nye utdanningstilbud. Institusjonene som gir høyere utdanning har ulike fullmakter til å opprette nye studier. Dersom en institusjon ønsker å opprette et utdanningstilbud utenfor fullmaktsområdet sitt, må den søke NOKUT om dette.

Institusjon:	Høgskulen i Sogn og Fjordane
Studietilbudets navn:	Spesialpedagogikk
Grad/Studiepoeng	Mastergrad/120 studiepoeng
Studieform	Samlingsbasert (supplert med nettsamlinger)
Sakkyndige:	Professor Ulla Ek, Stockholms Universitet Professor Rune Sarromaa Hausstätter, Høgskolen i Lillehammer
Dato for vedtak:	13.06.2016
NOKUTs saksnummer	16/00453

Forord

NOKUTs tilsyn med norsk høyere utdanning omfatter evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring av studier, akkreditering av nye, og tilsyn med etablerte studier. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom en institusjon ønsker å opprette et studietilbud utenfor sitt fullmaktsområde, må den søke NOKUT om dette.

Herved fremlegges rapport om søknad om akkreditering av et mastergradsstudium i spesialpedagogikk ved Høgskulen i Sogn og Fjordane. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra institusjonen. Denne rapporten viser den omfattende vurderingen som er gjort for å sikre utdanningskvaliteten i det planlagte studiet.

Mastergradsstudium i spesialpedagogikk ved Høgskulen i Sogn og Fjordane tilfredsstillende NOKUTs krav til utdanningskvalitet og er akkreditert i vedtak av 13. juni 2016.

Vedtaket er ikke tidsbegrenset. NOKUT vil imidlertid følge opp studietilbudet gjennom et oppfølgende tilsyn etter 3 år.

Øystein Lund

tilsynsdirektør

Innhold

1	Informasjon om søkerinstitusjonen.....	1
2	Saksgangen	1
3	Faglig vurdering.....	2
3.1	Grunnleggende forutsetninger for akkreditering (§ 7-1)	2
3.2	Plan for studiet (§ 7-2).....	5
3.3	Fagmiljø tilknyttet studiet (§ 7-3).....	12
4	Samlet konklusjon.....	16
5	Vedtak	16
6	Dokumentasjon	17
7	Presentasjon av den sakkyndige komiteen	17

1 Informasjon om søkerinstitusjonen

Høgskulen i Sogn og Fjordane (HSF) har hatt tilbud om utdanning i spesialpedagogikk på studiesenter Sandane kontinuerlig siden 1981. I perioden 1994-1997 ble det gitt tilbud om hovedfag i spesialpedagogikk, og etter Kvalitetsreformen i 2003 som masterstudium i spesialpedagogikk. Universitetet i Oslo (UiO) har vært faglig ansvarlig for studietilbudet og bidratt med fagkrefter siden oppstart i 1981. Avtalen med UiO blir avvirket fra høsten 2015. Etter råd fra UiO søker HIFs om akkreditering for master i spesialpedagogikk. Samarbeidet med UiO har medvirket til utvikling av et lokalt fagmiljø med kompetanse som er relevant for gjennomføring av masterstudiet spesialpedagogikk.

Høgskulen har i underkant av 4000 studenter og 330 ansatte fordelt på studiestedene Sogndal og Førde. Høgskolen byr på et bredt utvalg av studietilbud med studier innenfor helse- og sosialfag, lærerutdanning, idrettsfag, natur- og ingeniørfag, økonomisk administrative fag og samfunnsfag. Høgskolen er organisert med fire avdelinger og ti institutter. Master i spesialpedagogikk vil være organisatorisk knyttet til Avdeling for lærerutdanning og idrett, og under Institutt for Barnehagelærerutdanning. Masterstudiet i spesialpedagogikk er planlagt med et omfang på 120 studiepoeng. Studiet er organisert deltidsutdanning over tre år, og omfatter noen av de mest sentrale områdene innenfor spesialpedagogiske feltet, slik som psykososiale vansker, språk-, lese- og skrivevansker, og veiledning og innovasjon knyttet til disse. Masterstudiet har en yrkesrettet og praksisnær profil, med obligatorisk feltarbeid i to av emnene. Studiet er samlingsbasert med nettsamlinger.

2 Saksgangen

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om grunnleggende forutsetninger for akkreditering er tilfredsstillende imøtekommet slik disse gjengis i NOKUTs studietilsynsforskrift¹. For søknader som går videre, slik som den aktuelle søknaden denne rapporten dreier seg om, oppnevner NOKUT sakkyndige til faglig vurdering av søknaden. De må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre, og krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i studietilsynsforskriften.

I sin faglige vurdering, skal de sakkyndige konkludere med et tydelig ja eller nei på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i studietilsynsforskriften. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studiet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering.

---

¹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-02-28-237>

3 Faglig vurdering

Der det forekommer «vi» i dette kapitlet, er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs studietilsynsforskrift.

Oppsummering

Høgskolen i Sogn og Fjordane har levert en søknad om akkreditering av et mastergradstilbud i spesialpedagogikk. Komiteen som har vurdert denne søknaden har tidligere vurdert tilsvarende søknad fra høgskolen. Denne søknaden er betydelig bedre bearbeidet enn sist søknad fra høgskolen.

Høgskolen i Sogn og Fjordane har i denne søknaden bygd tydeligere på de faglige kvalitetene som høgskolen har innenfor det spesialpedagogiske fagområdet. Ansettelse i bi-stillinger er et godt faglig og strategisk grep for å sikre nødvendig faglig nivå på studiet. Resultatet av dette er at fagmiljøet i denne runden fremstår som betydelig bedre forberedt til å tilby denne typen studium. Eksamensformer og vurderingsformer er svært bra utviklet og de vil være et viktig bidrag til at studentene oppnår de læringsmålene som er satt for studieløpet.

Det er imidlertid enkelte elementer ved denne søknaden som kommisjonen mener høgskolen bør jobbe med for å sikre den faglige kvaliteten på studiet. Forhold rundt faglig fokus, organisering og gjennomføringen av feltarbeid og den internasjonale tilknyttingen til studiet blir av komiteen trukket frem som områder man må jobbe videre med. Høgskolen må også jobbe for å sikre faglig nivå på de faglig ansatte for framtiden.

Studieplanen slik som den fremstår nå er imidlertid vurdert så god at komiteen anbefaler at studiet akkrediteres.

3.1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering (§ 7-1)

3.1.1 Krav vurdert av NOKUTs administrasjon og sakkyndige

§ 7-1 (1) Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:

- a) Reglement og styringsordning
- b) Klagenemnd
- c) Læringsmiljøutvalg
- d) Utdanningsplan
- e) Vitnemål og Diploma Supplement
- f) Kvalitetssikringssystem.

Vurdering

Høgskolen i Sogn og Fjordane har akkrediterte studium på masternivå og godkjent kvalitetssikringssystem. Kun vitnemål og Diploma Supplement er blitt vurdert i denne rapporten, og er funnet tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

3.1.2 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner

§ 7-1 (2) Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet skal være oppfylt.

Aktuelle forskrifter:

- Mastergradsforskriften (2.syklus)

Vurdering

Høgskulen i Sogn og Fjordane ønsker å tilby en disiplinbasert mastergrad jf. §3 i forskrift om krav til mastergrad (mastergradsforskriften). Form og struktur på det framlagte studieprogrammet svarer på de krav som er satt i forskrift om mastergrader i Norge.

Faglige minstekrav for opptak er:

Fullført og bestått lærarutdanning (allmennlærer, grunnskulelærer, førskulelærer, barnehagelærer, faglærer eller praktisk-pedagogisk utdanning)

Fullført og bestått bachelorgrad/cand.mag.grad der det inngår 80 studiepoeng i pedagogikk/spesialpedagogiske emne

Opptakskravet til studiet fyller krava til fullført utdanningsløp slik det går fram av § 3 første ledd. I tillegg skal det inngå ei fordjuping i fag på minimum 80 studiepoeng eller vera ei integrert yrkesutdanning med minimum 120 studiepoeng. Vi har to målgrupper, der begge tilleggskrava er representert:

Fullført og bestått lærarutdanning tilfredsstillar krav om integrert yrkesretta utdanning med omfang på minimum 120 studiepoeng.

Fullført og bestått bachelorgrad/cand.mag.grad med fordjuping på minimum 80 studiepoeng i pedagogikk/spesialpedagogikk, tilfredsstillar krav om fordjuping i fag med eit omfang på minimum 80 studiepoeng innanfor fagområdet for mastergraden.

I tillegg er det karakterkrav på C (2.7) eller bedre fra de beste 180 studiepoengene inkludert pedagogikk/spesialpedagogiske emner fra opptaksgrunnlaget.

Opptakskravene er de man forventer å finne på denne typen studium. Vi vurderer at begge målgruppene støtter kravet slik det går fram av § 3 i forskrift om krav til mastergrad.

Mastergradsoppgaven er på 40 studiepoeng. Dette er i henhold til krav i § 3 i mastergradsforskriften.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

3.1.3 Rekruttering av studenter

§ 7-1 (3) Rekruttering av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Vurdering

Studiet skal tilbys som et deltidsstudium over 3 år. Det legges opp til at det skal være 30 studenter hvert 3. år på mastergraden. Høgskolen har tidligere tilbudt tilsvarende studium i samarbeid med Universitetet i Oslo. Det har historisk vært god søkning til studiet og det er ikke tegn som tilsier at søknadstallene synker de kommende årene. På landsbasis er det svært mange som søker seg til denne typen utdanning, slik at de vurderingene som høgskolen gjør her synes rimelige.

Som et tiltak for å styrke et tilfredsstillende læringsmiljø, legger høgskolen opp til tett oppfølging av studentene på samlingene, gjennom nettundervisning og via Fronter.

Vi vurderer organiseringen slik at den vil sikre et tilfredsstillende og stabilt læringsmiljø for denne typen studium.

Det er imidlertid et pågående arbeid nå knyttet til organiseringen av ny lærerutdanning. Forslaget som er lagt fram vil kunne få innvirkning på rekrutteringsgrunnlaget for denne typen master. Opptakskravet som er beskrevet krever fullført lærerutdanning. I den nye lærerutdanningen vil studentene allerede ha en MA-grad. Det er usikkert om personer med en fullført lærerutdanning på fem år vil søke seg til dette studiet.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

Høgskolen bør på sikt vurdere opptakskravet med tanke på å sikre rekrutteringen fra studenter direkte fra lærerutdanningen.

3.1.4 Praksisavtaler

§ 7-1 (4) For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Viser også til vurdering av punkt 3.3.5, vedrørende § 7-3 (5). Høgskolen beskriver at studentene skal gjennomføre 20 dager med obligatorisk feltarbeid. 15 dager i emnet spesifikke lærevansker og fem dager i emnet rettleiding og innovasjon. Kontakten med praksisfeltet skal etableres av studenten, men det kreves at man gjennom praksis skal få erfaringer knyttet opp til det området eller den tematikken man studerer. Praksis kan gjennomføres med institusjoner høgskolen har avtale med eller med andre relevante institusjoner nasjonalt eller internasjonalt. Ved praksisplassen skal det være en

kontaktperson som blir honorert for å være en form for veileder for studenten. I tillegg vil studenten få veiledning fra høgskolen sitt team. Det er fremlagt en rammeavtale for praksis. Rammeavtalen kan imidlertid være mer beskrivende for innhold og rammer som praksisen skal inneholde slik at det blir bedre egnet for å kvalitetssikre praksisen for dette studiet. Ved praksis kreves det også juridisk bindende og signerte avtaler med ett eller flere praksissteder. Det er lagt fram en avtale med STATPED-Vest, men det bør fremkomme tydeligere i avtalen at det også gjelder praksisplasser.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

Høgskolen bør:

- utarbeide en praksisavtale som tydelig beskriver krav, forventinger og innhold i praksisen som skal gjennomføres både for studenten og for kontaktpersonen ved praksisstedet
- tydeliggjøre at avtalen med STATPED-Vest også inneholder en tydelig avtale om praksisplasser.

3.2 Plan for studiet (§ 7-2)

3.2.1 Studiets navn

§ 7-2 (1) Studiet skal ha et dekkende navn.

Vurdering

Studiet har navnet *Master i spesialpedagogikk*.

Navnet spesialpedagogikk er et etablert begrep for en type profesjonalitet i Norge. Studiets navn viser tydelig feltet som mastergraden tar for seg og hvilke nivå det er på. Navnet er dekkende for utdanningens innhold, område og nivå.

Konklusjon

Ja, studiets navn er dekkende.

3.2.2 Overordnet læringsutbytte

§ 7-2 (2) Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Studiets læringsutbyttebeskrivelse

Etter fullført studium skal kandidaten:

Kunnskapar:

- ha avansert kunnskap om spesialpedagogikk som profesjonsfag og forskingsfelt på individ-, gruppe- og systemnivå
- ha inngåande teori- og forskingsbasert kunnskap om spesifikke lærevanskar, rettleiing og innovasjon
- ha inngåande kunnskap om vitskapsteori, forskingsmetodar og etikk, og kunne bruke denne kunnskapen i det spesialpedagogiske forskingsfeltet

Ferdigheiter

- kunne analysere situasjonar, identifisere og prioritere relevante intervensjonar/tiltak innan spesifikke lærevanskar
- kunne planlegge og gjennomføre vitskapleg arbeid med spesialpedagogisk relevans, i samsvar med etiske normer
- kunne analysere og forhalde seg kritisk til ulike kunnskapskjelder
- kunne rettleie og samarbeide med foreldre, barnehagar, skular og andre relevante institusjonar om utfordringar knytt til brukarar med særskilte behov

Generell kompetanse

- kunne analysere etiske problemstillingar knytt til spesialpedagogikk som fag-, yrke- og forskingsfelt
- kunne kommunisere om spesialpedagogiske problemstillingar, både med spesialistar og allmenta
- kunne bruke sine kunnskapar og ferdigheiter til nytenking og innovasjonsprosessar i spesialpedagogikk
- kunne formidle eige forskingsarbeid

Vurdering

Læringsutbytte er formulert etter kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), syklus 2. Vi vurderer studiets læringsutbyttebeskrivelser som etterprøvbare og de er klart og tydelig formulert. Det kan imidlertid fortsatt tydeliggjøres bedre ulikheten mellom ferdigheter og generelle kompetanser (se punkt 3.2.3, vedrørende § 7-2 (3)).

Konklusjon

Ja, læringsutbyttet er tilfredsstillende beskrevet for studiet og er i henhold til NKR.

Høgskolen bør tydeliggjøre forskjellen mellom ferdigheter og generelle kompetanser.

3.2.3 Studiets innhold og oppbygning

§ 7-2 (3) Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Studiet er bygd opp på følgende måte:

Semester	Emne	Studiepoeng
1.semester og 2. semester	Spesifikke læreversker	40
3.semester	Rettleiing og innovasjon	20
4. semester	Vitskapsteori og metode	20
5. og 6. semester	Masteroppgåve	40

Studiet tilbys som et deltidsstudium med samlinger og nettbaserte løsninger over 3 år.

Studiets innhold og oppbygging følger kjente rammer for denne typen studium i Norge. Læringsutbyttebeskrivelsen av ferdigheter og generelle kompetanse er imidlertid utflytende. For eksempel, ferdigheten «kunne analysere og forhalde seg kritisk til ulike kunnskapskilder» vurderes heller som et generelt kunnskapsmål for alle MA studier, mens den generelle kompetansen «kunne analysere etiske problemstillinger knytt til spesialpedagogikk som fag-, yrke- og forskingsfelt», i større grad er en spesifikk ferdighet for denne typen studier.

Emnet spesifikke læreversker fremstår som det mest sentrale emnet for spesialpedagogisk kompetanse innen dette mastergradsstudiet. Dette emnet skal inneholde tre sentrale elementer innen spesialpedagogikken:

- Lese- og skriveverskar, (10 studiepoeng)
- Språkverskar (10 studiepoeng)
- Psykososiale verskar.(2x10 studiepoeng)

Alle disse områdene skal dekket innen et emne på 40 stp. Temaene er tydelig delt opp i enheter på 10 studiepoeng og det er lagt opp til arbeidskrav og eksamensformer som ivaretar bredden i emnet (se punktene 3.2.4 og 3.2.5, vedrørende §§ 7-2 (4) og 7-2 (5)). Studentenes arbeidsomfang er estimert til 530 timer per semester. Dette utgjør totalt 1600 timer per 60 studiepoeng og er innenfor ECTS-normen. I de første fire semestrene er det lagt opp til undervisning på 115 timer per semester. Utover dette er det satt av noe tid til gruppearbeid. Andre semester skal studentene ha et feltarbeid/praksis som utgjør 120 timer. Studentene har også 50 timer feltarbeid/praksis i tredje semester. Studentene gis totalt 30 timer individuell veiledning i forbindelse med masteroppgaven.

Konklusjon

Ja, studiets innhold og oppbygging er tilfredsstillende relatert til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

3.2.4 Arbeids- og undervisningsformer

§ 7-2 (4) Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Studiet er samlings- og nettbasert. Som et samlings- og nettbasert studium benytter man seg av en rekke svært etablerte arbeid- og undervisningsformer innen denne fagtradisjonen. Studiet vil benytte seg av:

- Forelesninger
- Seminar
- Gruppearbeid med fokus på case
- Studentframlegg

Det er lagt opp til tre samlinger på tre dager per semester. Det vurderes som tilstrekkelig hvis de nettbaserte resursene er utviklet slik at man legger til rette for en aktiv studenthverdag også utenfor samlingene. Høgskolen bør utarbeide en tydelig plan for hvordan man vil benytte seg av nettressurser for å støtte studentenes studiehverdag.

Arbeidskrav som følger de ulike emnene synes å gi god støtte for at læringsutbytte oppnås.

Det er i tillegg lagt opp til praksis på to av emnene. Dette vurderer komiteen som svært positivt.

Konklusjon

Ja, studiets arbeids- og undervisningsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Høgskolen bør sikre at nettressursene man har, er utviklet slik at de støtter studentene i deres studiehverdag.

3.2.5 Eksamens- og vurderingsordninger

§ 7-2 (5) Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Følgende vurderingsformer er beskrevet for studiet:

Lese- og skrivevansker Psykososiale vansker (1.del)	Arbeidskrav: To kartleggingskurs og en analyse av to engelspråklige artikler. Eksamen: - Individuell, skriftleg eksamen. Tid: 6 timer Vekting: 50 %
--	---

Språkvansker Psykososiale vansker (2.del)	Arbeidskrav: Utarbeide plan til feltarbeidet. Gjennomføre feltarbeid, Muntlig framlegg i gruppe knytte til feltarbeidet. Individuell skriftlig sluttrapport knytte til feltarbeidet. Eksamen: - Individuell, skriftleg eksamen. Tid: 6 timar Vekting: 50 %
Rettleiing og innovasjon	Arbeidskrav: Gjennomføring av feltarbeid, En individuell fagtekst og framlegg med utgangspunkt i feltarbeidet. En skriftlig gruppeoppgave til emnets tematikk. Fire gruppeveildninger med video og refleksjoner. Deltagelse på fire samlinger inkludert refleksjoner. Eksamen; Individuell muntlig eksamen. Gjennomføring av veiledning i gruppe med påfølgende individuell samtale knyttet til veiledning og pensum.
Vitskapsteori og metode	Arbeidskrav: Obligatorisk deltagelse på oppgaveseminar. Pilot av minst ett kvantiativt og et kvalitativt metodeinstrument. Innlevering av prosjektplan for godkjenning. Eksamen: - Individuell skriftleg oppgåve. Litteraturstudie knytt til fagfeltet. Eit utval på ti artiklar (nasjonale og internasjonale) som utgjer ein review av sentrale kjelder til eige framtidig masteroppgåveprosjekt. Vekting 30%. - Individuell skriftleg heimeeksamen, 10 dagar. Vekting 70 %.
Masteroppgåve	Arbeidskrav: Deltaging på oppgaveseminar. Muntlig presentasjon av mastergradsprosjektet for veileder og medstudenter. Eksamen: Oppgåve med muntlig forsvar.

Vurderingsformen for emnene i denne mastergradsplanen er svært gode. Arbeidskravene ivaretar bredden i emnenes innhold og læringsmål. Eksamensformene som er valgt vil bidra til å sikre at studentene oppnår målet med opplæringen.

Komiteen vil spesielt trekke fram eksamensformen som er valgt på emnene «rettleiing og innovasjon» og «vitskapsteori og metode» som svært gode. Disse eksemene vil spesielt ivareta ferdighetsmålene som mastergradsstudiet vektlegger.

Konklusjon

Ja, studiets eksamens- og vurderingsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

3.2.6 Studiets relevans

§ 7-2 (6) Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Omfanget av behovet for spesialpedagogisk hjelp og støtte både i barnehage, grunnskole og videregående skole har økt betydelig de siste ti årene. Økningen har hovedsakelig skjedd innenfor de høyfrekvente vanskene som dette studiet fokuserer på. Studiet inneholder også elementer som knytter det spesialpedagogiske praksisfeltet inn mot feltets målsetning om å jobbe systemisk. Denne koblingen er svært etterspurt i praksisfeltet. Emnet i veiledning og innovasjon vektlegger dette perspektivet tydelig. Det er imidlertid vanskelig å se at det systemiske perspektivet er ivaretatt tydelig i emnet spesifikke lærevansker. Mangelen på en tydelig kobling til det systemiske perspektivet her kan redusere muligheten som studentene har til å virke som endringsaktører i skole og barnehage etter endt studium.

Høgskolen skriver at mastergradsstudiet i spesialpedagogikk kan gi opptak til ph.d.-studier, og lister opp følgende institusjoner som eksempler: Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger og University of Georgia State. Det relativt store fokuset som dette studiet har på vitenskapsteori og forskningsmetode, bør legge grunnlaget for at studenter som ønsker det, har et godt grunnlag for videre studier på PhD-nivå.

Konklusjon

Ja, studiet har en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Høgskolen bør vurdere om de teoretiske perspektivene knyttet til det systemiske perspektivet innen spesialpedagogikken er godt nok ivaretatt innen emnet spesifikke lærevansker.

3.2.7 Kobling til forsknings- og utviklingsarbeid

§ 7-2 (7) Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Tematisk omhandler dette studiet ulike områder som er sentrale innenfor det spesialpedagogiske feltet. Emnerekken fokuserer spesielt på områdene:

- Lese- og skrivevansker,
- Språkvansker
- Psykososiale vansker.

I tillegg dekker studiet områder som:

- Veiledning og innovasjon

Dette er alle viktige områder innen spesialpedagogikken og det er her viktig at studentene møter undervisning og pensum som representerer kunnskapsfronten innen disse områdene. Fagpersonene som er tilknyttet emnene har tilstrekkelig kompetanse til å ivareta dette. Kommisjonen vil påpeke at emnet i spesifikke lærevansker inneholder i begrenset grad forskningskobling til det systemiske perspektivet innen spesialpedagogisk forskning.

Studiet har et emne i vitenskapsteori og metode på 20 studiepoeng, samt en MA-oppgave på 40 stp. Disse emnene vil gi studentene god mulighet til å koble forskning og forskingskompetanse inn i studiet.

Konklusjon

Ja, studiet har tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart.

Høgskolen bør tydeliggjøre forskningskoblingen mot det systemiske perspektivet innen spesialpedagogikken.

3.2.8 Studentutveksling og internasjonalisering

§ 7-2 (8) Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Høgskolen presenterer flere avtaler med utenlandske samarbeidspartnere for studentutveksling: Bemidji State University (USA), University of the West of Scotland, Linneuniversitetet, Sverige. Høgskolen tydeliggjør at samtlige av disse institusjonene har studietilbud som er relevante for studiet det her søkes akkreditering for.

Høgskolen har gode avtaler som grunnlag for studentutveksling og internasjonalisering. Det kan imidlertid være utfordrende for studentene på dette deltidsstudiet å finne tid og rom for et mulig opphold i utlandet. Høgskolen bør derfor bidra ovenfor studentene til å peke på mulige løsninger på dette og dette bør tydeliggjøres i studieplanen.

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Høgskolen bør tydeliggjøre i studieplanen når man har mulighet for opphold i utlandet og hvilke emner man kan gjennomføre.

3.2.9 Infrastruktur

§ 7-2 (9) Studiet skal ha lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Vurdering

Samlingene i studiet skal gjennomføres vekselvis på høgskolens sine to faste studiesteder i Sogndal eller Førde. Under samlingene er det behov for rom med plass til opptil 30 studenter. Dette finnes ved begge studiesteder. Begge studiesteder har også bibliotek som studentene har tilgang til hele døgnet.

Høgskolen har lang erfaring med fjernundervisning av studenter. Blant annet samarbeider biblioteket på høgskolens tett med lokale bibliotek i høgskolens nedslagsfelt, slik at fjernstudenter enkelt får tilgang til høgskolens bibliotekstjenester.

Høgskolen benytter Fronter som elektronisk læringsplattform, hvor studentene får tilgang til læringsressurser, leverer inn oppgaver og har faglige diskusjoner mellom samlingene. Nettundervisning gis gjennom Adobe Connect, og studentene får innføring i dette verktøyet på første samling. Både studenter og faglærere har tilgang til IT-støtte under nettundervisningen.

Kommiteen vurderer at høgskolens har gode lokaler, bibliotekstjenester og nødvendige støttefunksjoner for å tilby dette mastergradsstudiet. Ressursene som finnes for å gjennomføre den nettbaserte undersøkelsen vurderes som gode.

Konklusjon

Ja, studiet har infrastruktur som er relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

3.3 Fagmiljø tilknyttet studiet (§ 7-3)

3.3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse

§ 7-3 (1) Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Høgskolen presenterer et godt fagteam for dette studietilbudet. Sentralt i studietilbudet er det fire fagpersoner som vil ha hovedvekten av sin undervisning knyttet opp til MA-studiet. Disse fire personene er enten professor- eller dosent-kvalifisert. De har omfattende internasjonale og/eller nasjonale publiseringer innen de fagområdene de har ansvaret for. I tillegg til disse fire, vil ytterligere åtte personer bidra til undervisning, veiledning og vurdering. Høgskolen har ansatt personer i mindre bi-stillinger for å styrke spesifikt noen sentrale områder av studietilbudet – dette er bra. Å etablere et sentralt fagteam på fire personer synes å være en god strategi for å hindre fragmentering og oppsplitting av det helhetlige studietilbudet.

Personene som er knyttet til studiet har tilstrekkelig kompetanse og faglig innretning for å ivareta studiet slik det er planlagt og for å fornye studiet for framtiden.

Kommisjonen vurderer sammensetningen av fagmiljøet i forhold til studiets innhold på følgende måte:

- Studiet har nødvendige fagpersoner til å sikre nødvendig forskningskvalitet og faglig kvalitet innen området vitenskapsteori og forskningsmetode.
- Studiet har nødvendige fagpersoner til å sikre nødvendig forskningskvalitet og faglig kvalitet innen området veiledning og innovasjon.
- Studiet har nødvendige fagpersoner til å sikre nødvendig forskningskvalitet og faglig kvalitet innen tematikken «psykososiale vansker» innen området spesifikke fagvansker.
- Studiet har nødvendige fagpersoner til å sikre nødvendig forskningskvalitet og faglig kvalitet innen tematikken «språkvansker» innen området spesifikke fagvansker.
- Studiet har nødvendige fagpersoner til å sikre nødvendig forskningskvalitet og faglig kvalitet innen kvalitet innen tematikken «lese- og skrivevansker» innen området spesifikke fagvansker.
- Studiet har nødvendige fagpersoner til å sikre nødvendig veiledningskompetanse for mastergradsoppgaven innen samtlige tematikker som mastergraden tilbyr.

Konklusjon

Ja, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres.

3.3.2 Fagmiljøets eksterne faglige deltakelse

§ 7-3 (2) Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Fagmiljøet er aktivt innen nasjonale samarbeid og nettverk som er av relevans for studiet. Fagmiljøet har kobling til en rekke nasjonale prosjekter slik som for eksempel et PRAKUT-prosjekt og BRAVO-prosjektet. Det er tilfredsstillende samarbeid på internasjonalt nivå men her er samarbeidet knyttet til noen enkeltpersoner. Enkelte av de fagansatte har god internasjonal publisering mens andre har begrenset internasjonal fokus på sitt arbeid. Det bør jobbes for at flere av de som er knyttet til dette studietilbudet forsker innenfor en internasjonal ramme.

Fagmiljøet er aktivt innen nasjonale samarbeid og nettverk. Det er noe begrenset samarbeid på internasjonalt nivå, men fagmiljøet har forskere som publiserer bra internasjonalt.

Konklusjon

Ja, fagmiljøets deltagelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk er tilstrekkelig grad relevante for studiet.

Høgskolen bør styrke det internasjonale nettverket blant de faglige ansatte.

3.3.3 Tilsatte i hovedstillinger

§ 7-3 (3) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For de ulike syklusene gjelder i tillegg:

- a) For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse
- b) For andre syklus skal minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer eller dosenter og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hovedvekten av undervisningen og veiledningen gjøres av fagpersoner i hovedstilling ved institusjonen. I tillegg til de med hovedstilling er det tre personer med bi-stillinger ved institusjonen som er knyttet til studiet. Det er en tydelig overvekt av personer med førstekompetanse knyttet til studiet. Alle emner har personer i hovedstilling med førstestillingskompetanse, slik at de sentrale delene av studiet er dekket. Høgskolen har svært god dekning med personer med førstekompetanse knytte til dette studietilbudet.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet oppfyller de kvantitative kravene.

3.3.4 Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid

§ 7-3 (4) Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For de ulike syklusene gjelder i tillegg:

- a) For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.
- b) For andre syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.

Det er publisert en del på norsk, både artikler og bøker. Enkelte av disse bidragene synes å ha høyt nivå innenfor den debatten man er en del av. To av personene i fagmiljøet har omfattende internasjonal publisering; disse har begge omfattende og relevante publiseringer internasjonalt for det spesialpedagogiske feltet. Den internasjonale publiseringen styrkes gjennom avtalene som er gjort gjennom bi-stillinger. Eksterne forskningsmidler er tildelt tre personer i fagmiljøet for prosjekt som kan knyttes til emnet i spesifikke lærevansker. Det er, i tillegg, tilfredsstillende forskningsproduksjon innen temaer som er relevante for veiledning og innovasjon. Høgskolen må jobbe for en faglig rekruttering av personer som kan bidra til internasjonal publisering som er faglig relevant for studietilbudet i årene fremover.

Høgskolen oppgir at forskning knyttet til masterutdannelsen i spesialpedagogikk er et prioritert område. Forskningsressurser varierer mellom 49% (professor) og 23% (høgskolelektor). Dette vurderer kommisjonen som tilstrekkelig for å utvikle et faglig godt forskningsbasert tilbud framover.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet har som helhet dokumenterte resultater på høyt nivå innen spesialpedagogikk.

Høgskolen bør jobbe for en faglig rekrutering av forskere som publiserer på internasjonalt nivå.

3.3.5 Praksisveiledere

§ 7-3 (5) For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.
--

Vurdering

Vi viser også til vurdering av punkt 3.1.4, vedrørende § 7-1 (4). Det er noe uklart med formen og innholdet på praksisdelen av dette studiet. Praksis blir av søkeren beskrevet som feltarbeid. Det ser ut til at dette feltarbeidet kan ha ulik form og struktur. Det er imidlertid utarbeidet en rammeavtale om feltarbeid som skal underskrives av student, dekan ved lærestedet og rektor/leder ved stedet der feltarbeidet gjennomføres.

Innhold og krav til feltarbeidet er noe tynt beskrevet. Rammeavtalen bør være tydeligere på hvilke krav som stilles ovenfor den samarbeidende institusjonen. I tillegg bør rammeavtalen være tydeligere i hva studentene kan forvente å møte gjennom feltarbeid og hva feltarbeidsstedet skal kreve.

Det er et krav om at samarbeidsinstitusjonen skal stille opp med en kontaktperson med minimum 60 studiepoeng i spesialpedagogikk. Det er imidlertid ingen mer spesifikke krav til kompetanse innen spesifikke lærevansker eller rådgiving og veiledning, det vil si, de områdene som studentene skal ha praksis innenfor. Hvorvidt det er mulig å oppdrive praksisveiledere med relevant faglig bakgrunn kan, etter kommisjonens vurdering, være utfordrende. Disse utfordringene kunne imidlertid være redusert gjennom et mer bearbejdet feltarbeidsdokument som legger tydelig rammer og føringer på hva studenten skal erfare gjennom feltarbeidet og hva feltarbeidsstedet må tilrettelegge for. Dette er forhold knyttet til feltarbeid som høgskolen bør vurdere og utvikle videre.

Flere av de ansatte ved mastergraden i spesialpedagogikk har relevant og god praksis for studiet.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet og eksterne praksisveiledere har hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Høgskolen bør:

- i større grad beskrive hvilke krav og forutsetninger som følger feltarbeidet både i forhold til studentene og i forhold til lærerne ved samarbeidsinstitusjonen.

4 Samlet konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, konkluderer den sakkyndig komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler akkreditering av mastergradsstudium i spesialpedagogikk ved Høgskulen i Sogn og Fjordane.

Komiteen gir følgende råd for videre utvikling:

- Høgskolen bør tydeliggjøre forskjellen mellom ferdigheter og generelle kompetanser.
- Høgskolen bør sikre at nettressursene man har, er utviklet slik at de støtter studentene i deres studiehverdag.
- Høgskolen bør utarbeide en praksisavtale som tydelig beskriver krav, forventinger og innhold i praksisen som skal gjennomføres både for studenten og for kontaktpersonen ved praksisstedet
- Høgskolen bør tydeliggjøre at avtalen med STATPED-Vest også inneholder en tydelig avtale om praksisplasser.
- Høgskolen bør vurdere om de teoretiske perspektivene knyttet til det systemiske perspektivet innen spesialpedagogikken er godt nok ivaretatt innen emnet spesifikke lærevansker.
- Høgskolen bør tydeliggjøre forskningskoblingen mot det systemiske perspektivet innen spesialpedagogikken.
- Høgskolen bør tydeliggjøre i studieplanen når man har mulighet for opphold i utlandet og hvilke emner man kan gjennomføre.
- Høgskolen bør styrke det internasjonale nettverket blant de faglige ansatte.
- Høgskolen bør jobbe for en faglig rekruttering av forskere som publiserer på internasjonalt nivå.

5 Vedtak

NOKUT vurderer at krava i NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning av 28. februar 2013 no er oppfylt.

Vi akkrediterer derfor utdanningen *spesialpedagogikk* (120 studiepoeng) ved Høgskulen i Sogn og Fjordane. Akkrediteringa er gyldig frå vedtaksdatoen.

Bakgrunn for vedtaket

Vi har fatta vedtak om akkreditering basert på vår vurdering av dei administrative sidene ved utdanninga og den sakkunnige rapporten.

NOKUT føreset at Høgskulen i Sogn og Fjordane fyller dei krava som til ei kvar tid gjeld for akkreditering. I tillegg forventar vi at Høgskulen i Sogn og Fjordane vurderer dei sakkunnige sine merknader og råd i det vidare arbeidet med utvikling av studiet.

For mastergradsstudium som NOKUT akkrediterer, må institusjonen sjølv søke Kunnskapsdepartementet om rett til å etablere studiet.

6 Dokumentasjon

16/00453 – 1 Høgskulen i Sogn og Fjordane - Akkreditering av masterstudium i spesialpedagogikk-120 studiepoeng

16/00453 - 2 Ettersending av styrevedtak - Høgskulen i Sogn og Fjordane - Akkreditering av master i spesialpedagogikk

7 Presentasjon av den sakkyndige komiteen

Professor Ulla Ek, Stockholms universitet

Ek er psykolog og professor i spesialpedagogikk ved Universitetet i Stockholm. Hun har bl.a. forsket på barn med lærevansker og konsentrasjonsproblemer i skolen, miljøfaktorer, og hvordan mangelen på tidlig oppfølging begrenser nytten av senere tiltak. Hun har sett på sammenhengen mellom språkvansker og andre mulige hindringer hos barn som har gått i språkførskola. Ek har publisert en rekke internasjonale artikler og studier innen psykologi, neuropsykologi og spesialpedagogikk, også med fokus på barn i førskolealder. Ek har tidligere vært sakkyndig for NOKUT og har vurdert en tidligere søknad fra HSF om mastergradsstudium i spesialpedagogikk.

Professor Rune Sarrmaa Hausstätter, Høgskolen i Lillehammer

Hausstätter er professor i pedagogikk ved Høgskolen i Lillehammer. Hovedvekten av hans forskning er innenfor spesialpedagogikk med hovedfokus på skolen som institusjon og spesialpedagogikkens rolle i forhold til individuelle og samfunnsmessige krav. Han har publisert en rekke internasjonale artikler innenfor dette feltet som blant annet fokuserer på generelle vitenskapsteoretiske problemstillinger og forholdet mellom norsk og finsk skole. Han har også deltatt i evalueringen av spesialundervisningen under Kunnskapsløftet i regi av Utdanningsdirektoratet. Hausstätter har vært sakkyndig for NOKUT tidligere, og har blant annet vurdert en tidligere søknad fra HSF om mastergradsstudium i spesialpedagogikk.